

Control og Tilfyn fra Statens Side. Denne Control har man savnet hidtil, og jeg maa tilstaae, at jeg har følt Savnet deraf den ene Gang, jeg har havt at gjøre med Uddelingen af den Sum, som af Rigsdagen blev bevilget til dem. Der forelaa for mig ikke tilstrækkelige Dplysninger om de enkelte Højskoler, jeg følte hos mig selv, at jeg meer eller mindre samlede, og jeg var ikke tilfreds med mig selv ved den Uddeling, der fandt Sted, fordi jeg maatte sige mig selv, at jeg i flere enkelte Tilfælde dog i Grunden ikke ret vidste, hvorvidt den enkelte Skole fortjente et Tilskud eller fortjente et større eller et mindre Tilskud. Forinden nu et yderligere Tilskud skulde blive disse Instituter tildeel, da mener jeg, at man maatte søge, om muligt, at faae dem undersøgte. Jeg erkjender tilfulde de Bønsøgeligheder, der ere forbundne dermed. Jeg seer meget vel, at det kommer an paa, med hvilke Dine de sees, men det kunde dog nok være muligt, at man kunde finde en saadan Mand, som med upartiske Blik vilde see paa dem, og som derfor vilde være istand til at meddele Ministeriet de Dplysninger, som man kan stole paa. Det er ingenlunde min Mening med de Betænklichkeiten, som jeg har udtalt, at jeg vil ivre mod Folkehøjskolerne; tværtimod, jeg mener, at flere af dem i alt Fald have udrettet meget godt, og jeg tror, at de have en Fremtid for sig, men jeg maa nu ogsaa endvidere gjøre opmærksom paa en anden Omstændighed, som har gjort mig betænkelig ved at gaae ind paa de af Udvalget stillede forskjellige Forslag. Det høitærede Thing er jo, som det synes, med stor Nedebønhed gaaet ind paa Nedsættelsen af en Commission for at tage Almueskolevæsenets Forhold under nærmere Overveielse. Det er af forskjellige ærede Medlemmer fremhævet, at Almueskolerne staae i en nær Forbindelse med Folkehøjskolerne; under enhver Omstændighed mener jeg, det er ligefrem givet, at naar en Commission bliver nedsat, Folkehøjskolerne maae være et Punkt, som Commissionen maa opfordres til nærmere at udtale sig om. Det forekommer mig derfor i alt Fald, at man maa betragte hele denne Sag som hvilende, indtil man

har faaet de Dplysninger, som ere nødvendige, og den Betænkning, som er saa ønskelig, fra den Commission, der agtes nedsat. — Det ærede Udvalg har kun delvis kunnet gaae ind paa det af Ministeriet stillede Forslag om en Bevilling til de lærde Skoler og har med Hensyn til Samme formeent, at den maatte nedsættes med det ubetydelige Beløb af 40 Rd. Den hele Gjenstand, som der her er Tale om, berører 3 Lærere, som tidligere have været ansatte i Slesvig. Jeg skal her forudstille den Bemærkning, at det er umuligt i det her omhandlede Spørgsmaal at anvende en bestemt Regel, men at man meget mere maa undersøge Sagen i de concrete Tilfælde, og at man kun derved vil være istand til at kunne tage en Beslutning, som er billig og retfærdig. Hvad den første af de omspurgte Lærere angaaer, kan jeg være veltilfreds med den Maade, hvorpaa Sagen af det ærede Udvalg er bleven taget. Biskop vil han ikke derved opnaae en saadan Stilling i oeconomisk Henseende, som svarer fuldkommen til den Dygtighed, han udfolder, men da han i en temmelig tidlig Alder blev ansat i Slesvig, tidligere end ellers Tilfældet er med Andre, som ere traadte i Skolens Tjeneste, mener jeg, som sagt, at det Resultat, som det ærede Udvalg er kommet til, for mig maa være tilfredsstillende, ligesom det Samme ogsaa gjælder om den anden Lærer, skjøndt han ikke opnaaer det fulde Beløb, som jeg havde ønsket. Hvad derimod den tredje Lærer angaaer, vil han ved den Maade, hvorpaa Udvalget har stillet sig i denne Sag, lide et ligefremt Tab af 16 Daler. Det forekommer mig at være ubilligt, og det er jo ganske det Modsatte af, hvad Ministeriet havde tænkt sig. Jeg skal med Hensyn til denne tredje Lærer særlig fremhæve, at da han i sin Tid lod sig ansætte i Slesvig, vilde han kunne have opnaaet tidligere en Ansættelse ved de lærde Skoler her i Kongeriget; hvis han var bleven her, vilde han rimeligvis i dette Dieblit have staaet heldigere end adskillige endog af de Lærere, der have den samme Anciennitet som han. Men en Hovedgrund, hvorfor jeg særlig maa anbefale denne Lærer til det høie Things Velvilje, er den Omstændighed, at, hvis han ikke opnaaer